

การศึกษาผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของลาวแง้ว บ้านหนองเมือง จังหวัดลพบุรี

Study Of Folk Arts And Crafts Of Loa-Ngawe Baan Nong Muang Lopburi Province

จตุริช อนุกุล¹

¹ สาขาศิลปกรรม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

Department of Art, Faculty of Humanities and Social Science

Rajaphat Thepsatri University.

Corresponding author, E-mail: chutirachanukool @ gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาผลงานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านของลาวแง้ว บ้านหนองเมือง จังหวัดลพบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษางานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน ในด้านรูปแบบ ลวดลาย วัสดุอุปกรณ์ การใช้สอย ความเชื่อ ประเพณี ของงานศิลปหัตถกรรม ผลการวิจัยพบว่างานศิลปหัตถกรรมของลาวแง้ว บ้านหนองเมือง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี เป็นหลักฐาน ที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตในอดีตของชาวลาวแง้ว ว่ามีสภาพความเป็นอยู่ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม โดยอาศัยแม่น้ำลำคลองในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพเกษตรกรรม และความเลื่อมใสศรัทธาในพุทธศาสนา งานศิลปหัตถกรรมที่พบแบ่งออกเป็น 4 ประเภทได้แก่ งานจักสาน งานทอผ้า งานไม้ และงานจิตรกรรม งานจักสานของลาวแง้วมีรูปแบบที่หลากหลาย มีการใช้วัสดุจากธรรมชาติ เช่น ไม้ไผ่ หวาย ใบมะพร้าว ฯลฯ มาใช้สร้างสรรค์ได้อย่างเหมาะสม ไม่ทำลายธรรมชาติสิ่งแวดล้อมการใช้สอยสอดคล้องกับอาชีพและวิถีชีวิต งานศิลปหัตถกรรมการทอผ้ามีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวมีรูปแบบและลวดลายที่สวยงาม เช่น ผ้าห่อคัมภีร์ ผ้ามา่น ปลอกหมอน ผ้าคลุมศีรษะนาค ลวดลายที่พบส่วนมากจะเป็นลายขีด เกี่ยวข้องกับความเชื่อทางศาสนาเช่น ลายช้าง ลายม้า ลายพญานาค ลายดอกไม้ งานไม้ที่ใช้ตกแต่งของลาวแง้ว มีความสวยงามประณีตแตกต่างจากที่อื่น ๆ ได้แก่ งานไม้ฉลุลาย งานแกะสลัก ธรรมาสันไม้ฐานสิ่งศิลปะไทยผสมศิลปะแบบพม่าที่พบแห่งเดียวในภูมิภาคนี้ รวมถึง และงานจิตรกรรมบนผืนผ้าเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นความศรัทธาความเชื่อเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ด้านการทำความคิด ใช้ในงานบุญพิธีใหญ่กลายเป็นขนบธรรมเนียม ประเพณีที่ทำสืบทอดกันมาจวบจนปัจจุบัน เป็นวัฒนธรรมที่โดดเด่นของชุมชนชาวลาวแง้ว งานศิลปวัฒนธรรมของลาวแง้วบ้านหนองเมือง อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี ยังมีประเด็นอื่นๆที่ควรทำการศึกษาวิจัยต่อไป ได้แก่ อาหาร การละเล่น การแสดง ประเพณี พิธีกรรม คัมภีร์ใบลาน ภาษาและตัวอักษร ของเด็กเล่น เป็นต้น

คำสำคัญ: งานศิลปหัตถกรรมพื้นบ้าน, ลาวแง้ว, บ้านหนองเมือง, จังหวัดลพบุรี

ABSTRACT

The study of folk arts and crafts of Lao-Ngawe Baan Nong Muang aims at studying the folk arts and crafts in terms of patterns, paintings, materials used, the use of the crafts, beliefs, and traditions.

The study showed that the folk arts and crafts of Lao-Ngawe Baan Nong Mung, Baanmee District, Lopburi Province yielded evidences reflecting the ways of living of Lao-Ngawe getting along well with the surroundings in the past. The Lao-Ngawe lived along the rivers and lived their lives using water to do the farms and having faith in Buddhism. In the aspect of folk arts and crafts, there were basketry, woven fabrics, wood craft, and paintings. The basketry of Lao-Ngawe had different patterns and the raw materials used derived from nature; such as bamboo, rattan, coconut leaves, which were used creatively and in accordance with their ways of living and careers, which did not destroy the surroundings. The woven fabrics were unique and had different beautiful patterns and paintings; for example, manuscript palm wraps, curtains, pillow cases, and Naga's head coverings. The patterns found were stretching patterns concerning faith in Buddhism including elephant patterns, horse patterns, Naga patterns, and flowery patterns. The beautiful, unique, and elaborated wood crafts of Lao-Ngawe including carving, wooden pulpits with lion bases, which was a combination of Thai and Burmese arts, were only found in this part of the country. The painted fabrics reflecting the faith in Buddhism including the consequences of good deeds were used in big religious rites, which were prominent cultures of Lao-Ngawe and later has been a custom and tradition of Buddhists so far.

There also have been other aspects in terms of arts and cultures of Lao-Ngawe Baan Nong Muang Baan Mee District, Lopburi Province. Such aspects; for example, foods, folk plays, performances, traditions, religious rites, scripture leaves, language, and letters should be investigated.

Keywords: Folk Arts And Crafts, Lao-Ngawe, Baan Nong Muang, Lopburi Province